

Pædagogisk læreplan for Øster Snede Børnehus 2020

Den pædagogiske læreplan sammenbinder filosofien i Reggio Emilia, Glædens Pædagogik og Klar til Læring i fællesskaber.

Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde. Et arbejde der skal sikre børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

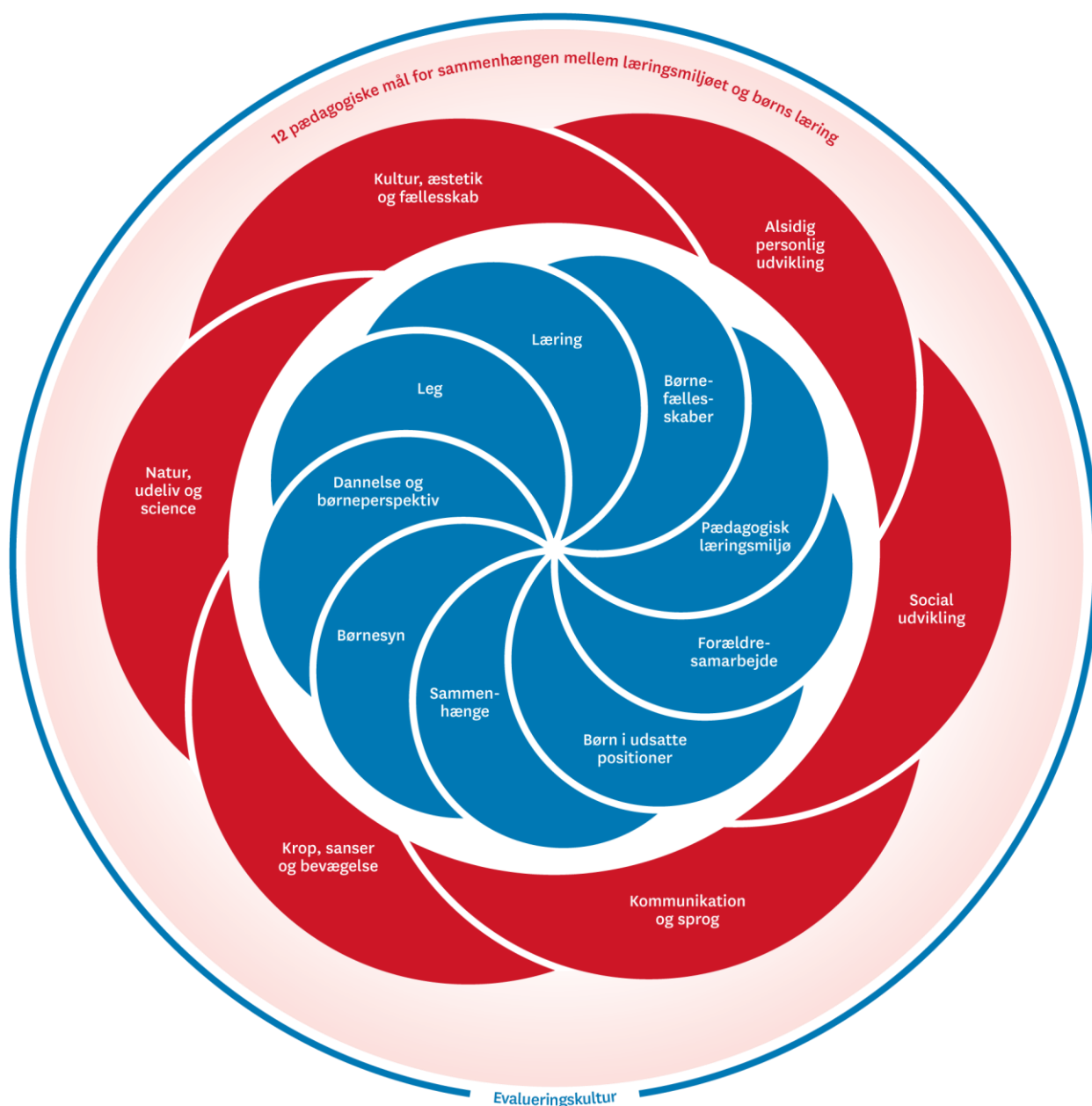
Børn som bliver mødt med anerkendelse og glæde bliver robuste og livsduelige.

"Tigerdyr bliver aldrig ved med at være bedrøvede - de kommer over det med en forbausende hurtighed."

Ninka Ninus i "Peter Plys og hans venner"

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Øster Snede Børnehus er et aldersintegreret dagtilbud med plads til 30 vuggestuebørn og 72 børnehavebørn.

Om formiddagen er børnene aldersopdelt i primære grupper med primære voksne. I Vuggestuen er der tre grupperum, og i Børnehaven er der tre grupperum med tilhørende rum i anvendelse. I den øvrige åbningstid er der åben plan, hvor børnene færdes på tværs af aldersgrupper i henholdsvis vuggestue og børnehave.

Børnehuset er sammenbygget med den lokale skole med direkte adgang til Skolens sløjdløkke. Vi har tider i Boldhallen to gange om ugen, og desuden benytter vi den lokale svømmehal en gang om ugen.

Fra efteråret frekventerer de ældste børnehavebørn SFO-en i gruppetiden, en gang ugentlig, med henblik på den forestående skolestart og brobygningen i SFO-en fra den 01. april i året som følger.

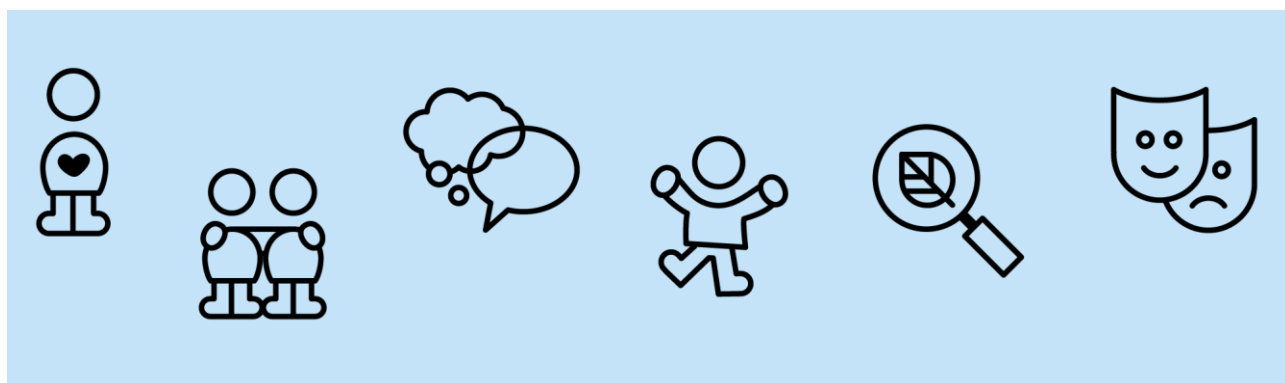
Vi har en stor veletableret kuperet legeplads med mangfoldige udfoldelses- og læringsmuligheder. Der er træbevoksning, sansebede, lys, skygge, udeværksted, udeatelier samt mulighed for bål og vandlege.

Vi har to ladcykler, hvilket letter vores adgang til såvel det helt nære lokalområde med mølledam og spejderhus, som det lidt fjernere med skov, ReMida Center, byliv og andre legepladser.

Vores pædagogiske profil tager sit afsæt i filosofien i Reggio Emilia, og det tilstræbes, at de til en hver tid ansatte pædagoger har været på studierejse i området i Norditalien.

Den pædagogiske profil udmønter sig som Glædens Pædagogik, med udgangspunkt i de 24 styrker, omsat i de 8 samspilstemaer.

Den styrkede pædagogiske læreplan sammenbinder filosofien i Reggio Emilia, styrkerne og samspilstemaerne i Glædens Pædagogik og de 7 kompetencer i Klar til Læring i fællesskaber.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn og børneperspektiv:

- Alle børn har betydning og skal opleve at være **værdifulde**
- **Børns ressourcer** ses og der værnes om deres forskelligheder og ret til at udvikle sig forskelligt
- Gennem relationen understøttes alle børns **selvstændighed** og **initiativ**, og samtidig med skal de have den **nærvær** og **omsorg**, som de har brug for
- **Alle børn har en stemme**. Børn skal føle sig set og forstået, og at de har værdi i fællesskabet.

Dannelse og Læring

- Børn skal opleve sig som **aktive medskaber** af egen læring og udvikling
- Læring handler ikke alene om at tilegne sig faktuel viden, men også om forankringen af **værdier** og viden i barnets personlighed. Her arbejdes bl.a. med KLAR til Læring
- Børns læring foregår med kroppen og med sanser, såvel som i tanke og tale. **Børn lærer gennem sociale interaktioner, ved at undre sig, opleve nyt og afprøve.**
- Børnene skal opleve at være aktivt deltagende i et **demokrati**
- Børns grundlæggende **nysgerrighed og lyst til at lære** skal understøttes

Leg og børnefællesskaber

- **Børns leg** respekteres og anerkendes som en vigtig læringsform.
- Der skabes rammer, der understøtter børns spontane og selvorganiserede lege, og der er samtidig blik for at skabe **legfællesskaber**, hvor alle børn trives
- Børn skal indgå i et **socialt fællesskab** sammen med andre børn og voksne, hvor relationen styrker og udvikler børnenes personlige, sociale og faglige kompetencer
- Der er plads til det **enkelte barns** initiativ og deltagelse, men også til, at barnet kan begå sig i verden med **indlevelse** i og **forståelse** for andre.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Sikrer børnesynet og børneperspektivet i det gode samspil og den følelsesmæssige dialog ved hjælp af samspilstemaerne:

1. Vis glæde for barnet
2. Se barnets initiativ – juster dig
3. Inviter barnet til samtale – lyt og svar
4. Giv anerkendelse – for det barnet magter at gøre

Sikrer dannelsen og læringen ved hjælp af den meningssskabende, guidende og vejledende dialog i samspilstemaerne:

5. Fang barnets opmærksomhed
6. Fasthold barnets opmærksomhed – vis følelser og entusiasme
7. Fold barnets oplevelse ud – uddyb og forklar
8. Fortæl barnet hvad det må og skal – trin for trin

Sikrer legen og børnefællesskaberne ved hjælp af de fem relationspsykologiske principper:

Relationer skaber individet

1. Vis positive følelser
2. Del følelser
3. Skab fælles opmærksomhed

Anerkendelse åbner for udvikling

4. Vær opmærksom på dig selv
5. Respekter den andens oplevelser
6. Del jeres perspektiver

Ressourcefokus frigiver potentiale

7. Vis engagement
8. Skab positive forventninger
9. Se det, der lykkes

Refleksion udfordrer selvfølgeligheder

10. Mærk efter
11. Skab undren
12. Vær nysgerrige sammen

Teori kvalificerer praksis

Til forebyggelse af mobning anvender vi det pædagogiske antimobbeprogram: "Fri for mobberi". Programmet tages desuden i brug, hvis vi ser tegn på begyndende mobning.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Læringsmiljø:

- Læringsmiljøerne skal tage højde for, at børns udvikling og læring sker i **mangfoldige processer** gennem en vekslen mellem børnenes egne igangsatte **lege, voksenstyrede** aktiviteter og hverdagens **rutiner**
- Læringsmiljøerne skal være **trygge og alsidige**, som fremmer en **eksperimenterende** tilgang, og som giver lyst og mod til at lære mere, men som også giver plads til at blive udfordret, famle og fejle
- Læringsmiljøerne skal tage udgangspunkt i **børnenes perspektiv**, hvor deres ideer, meninger og oplevelser inddrages, men hvor vi også varetager **børnenes interesser og tarv**.
- Der skal skabes **differentierede læringsmiljøer** – både de fysiske og de faglige rammer
- De voksnes adfærd og relation understøtter børnenes læreproces - uanset om det er leg, aktiviteter eller hverdagens rutiner. Det er **måden vi er sammen med børnene på** – som er afgørende.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Arbejder med en aktionslærende tilgang, hvor vi er nysgerrige og undersøgende i relation til at forbedre praksis. Via data og refleksioner træffer vi beslutninger og handlinger, som fører til nye data, refleksioner, beslutninger og handlinger i en "never ending proces". Tilgangen skaber en kontinuerlig udvikling i det pædagogisk læringsmiljø, som justeres i relation til børnene, som også er i udvikling såvel i gruppe-tiden som i åben plan.

I den lærende tilgang indgår børnenes perspektiv i data og refleksioner. Vi er undersøgende, og inviterer børnene i dialog om deres tænkning med henblik på at følge deres spor i en kontinuerlig udvikling af et pædagogisk læringsmiljø, hvor de trives, lærer, udvikler og danner sig.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud:

- Forældre er vigtige og afgørende personer for deres børns trivsel og udvikling. Derfor arbejdes der hele tiden på et godt og **forpligtende** samarbejde med forældrene, hvor der er **gensidig respekt** for hinanden.
- Barnets **forældre skal inddrages og involveres** i dagtilbuddets arbejde, og understøtte stimulerende hjemmelæringsmiljøer. Det sker gennem et samarbejde, der tager afsæt i den enkelte familie, hvor familiens ressourcer bringes i spil – og hvor forældre og dagtilbud i fællesskab drøfter hvordan barnets læring, udvikling og trivsel kan fremmes.
- **KLAR til Læring** understreger vigtigheden af, at vi har et **tæt samarbejde** med forældrene

Børns trivsel, læring og udvikling er et fælles ansvar og sammen skabes de bedste rammer for børn. Fordi **forældre gør en forskel.**

Det betyder, at vi i vores dagtilbud har fastlagt følgende principper for samarbejdet mellem Børnehus og hjem:

- Vi mødes menneske til menneske i gensidig respekt for forskelligheden i pædagogprofessionen og forældrerollen
- Vi er fællesansvarlige for at samarbejdet fungerer
- Vi bruger et pænt og sobert sprog, og taler positivt om hinanden og Øster Snede Børnehus
- Vi siger goddag og farvel til hinanden
- Vi siger, hvad vi har brug for
- Vi er fællesansvarlige for det gode børnemiljø i Øster Snede Børnehus
- Vi er inkluderende, og arbejder forebyggende med mobning
- Vi griber ind i børnenes konflikter, hvis vi vurderer et behov herfor, samt i tilfælde af farlige situationers opståen
- Vi anerkender alle følelser. Hvis vi oplever børn, som er kede af det, ikke får den fornødne opmærksomhed og trøst, retter vi henvendelse til en medarbejder
- Vi deltager aktivt i hverdagen, samt ved møder og arrangementer

Principperne er godkendt ved forældrebestyrelsen, februar 2020

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan af forskellige grunde være i en udsat position af kortere eller længere varighed. I Læring arbejdes der med **børnelinealen**, og hvor fokus er på at fremmetrivsel for alle børn. Alle børn skal opleve at være i og forblive i grønne positioner – **'Stay green'**. Derfor samarbejder det pædagogiske personale med andre tværfaglige samarbejdspartnere, så der sker en **rettidig** indsats i forhold til børn i udsatte positioner. Samtidig med arbejdes der med **mangfoldige fællesskaber**, hvor der er fokus på børns ressourcer og der værnes om deres forskelligheder.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

- Har et tilbud om tværfaglige hjemmebesøg/møder ved sundhedsplejerske, dagplejer/pædagog og skole. Tilbuddet er iværksat som en del af det tværgående projekt: "Styrke på Tværs", hvis formål er: At skabe en så tryk og sammenhængende overgang som mulig for det enkelte barn samt bidrage til, at familien oplever en helhedsorienteret og sammenhængende indsats på tværs af fagligheder. Desuden er hensigten at styrke den tidlige systematiske indsats for småbørn og familier i sårbare og udsatte positioner og for børn, som viser begyndende tegn på mistrivsel.
- Har et tilbud om korte rådgivningsforløb (småbørnsteam) til familier med et barn, der befinder sig i en sårbar position eller som udviser begyndende tegn på mistrivsel. Tilbuddet er ligeledes en del af "Styrke på Tværs"
- Har mulighed for at tilbyde forældrekurser i Trygheds-cirklen som et led i projekt: "De første 1000 dage", som understøtter "Styrke på Tværs".
- Anvender Vækstmodellen ved alle forældremøder i relation til børn i udsatte positioner. Modellen understøtter filosofien i Reggio Emilia, Glædens Pædagogik og relationspsykologien.

Forældrebestyrelsen har vedtaget nedenstående princip for inklusion:

Målet er, at alle børn, forældre og medarbejdere oplever sig selv som en del af et fællesskab i Øster Snede Børnehus.

- Legeaftaler.
Legeoplevelser med flere forskellige børn giver gode erfaringer til dit barn. Det er også med til at sikre, at alle børn har nogen at lege med og at alle dermed bliver en del af fællesskabet. Støt derfor gerne dit barn i at lege med børn i Børnehuset på tværs af alder, køn og stue både i tiden i Børnehuset og som legeaftaler i fritiden.
Det er vigtigt for dit barn både at opleve at invitere en ven med hjem og selv blive inviteret hjem af en ven. Legeaftalen kan f.eks. omfatte leg hos det ene barn en dag og leg hos det andet barn en anden dag.
- Positiv kommunikation mellem alle.
Negative ord om andre børn, forældre eller medarbejdere kan medvirke til at skabe og fastholde en negativ forståelse af den omtalte person og danne modvilje mod denne. Vær derfor bevidst om selv at tale godt og positivt om alle i Øster Snede Børnehus og støt på den måde dit barn i at gøre det samme.
Det er med til at skabe god stemning, når man hilser på hinanden, f.eks. siger hej eller god morgen, hvilket også er med til at gøre, at man føler sig set i fællesskabet.
- Plads til alle.
Vi ønsker, at børnene i Øster Snede Børnehus lærer at acceptere hinanden og være åbne over for forskelligheder.
Børn, der føler sig uden for børnegruppen, kan hjælpes af en håndsrækning, eller en invitation fra et andet barn. Det er godt at opmuntre dit barn til at sige fra, til at hjælpe, trøste og forsvare andre børn, der har behov for det.
- Åbenhed.
Når vi som forældre er lydhøre og åbne, bliver det lettere for andre forældre at fortælle, hvis deres barn har problemer i Børnehuset og evt. har brug for hjælp og forståelse for dette.
Sociale arrangementer i Øster Snede Børnehus er bl.a. med til at alle kan føle sig som en del af et fællesskab. Her er der lejlighed til at tale med hinanden og spørge ind til hinandens børn.

Princippet understøttes visuelt af Inklusionsblomsten med følgende kronblade:

- Lær dit barn, at forskellighed kan være en styrke
- Vær en aktiv del af fællesskabet, fx arrangementer i Børnehuset
- Gå i dialog med hinanden, vær nysgerrig
- Tal pænt om og med andre børn, forældre, personale
- Vær imødekommende over for børn og voksne
- Støt dit barn i forskellige legeaftaler

Princippet understøttes i praksis ved en mentorordning, hvor forældrene fra forældrebestyrelsen er mentorer for nye forældre i Børnehuset.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Alle børn har brug for at der skabes **sammenhæng** i forbindelse med overgange. Dagtilbud arbejder sammen med skolen om at **forbinde de to arenaer** i brobygningen. Målet er, at børnene får et **godt kendskab** til skolen og SFO'en – både de fysiske rammer, personale og børn. Det betyder at personalet, i både dagtilbud og skole, har fokus på at **skabe sammenhæng mellem kultur og indhold** de to steder. Men også at sikre, at det kendskab og den viden, der allerede er omkring barnet, bruges i barnets videre færd.

Dagtilbuddet støtter og styrker børnenes sociale, personlige og faglige færdigheder, bl.a. gennem **KLAR til Læring og de seks læreplanstemaer**.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Bestræber os på, at der er mindst en primær medarbejder, som følger barnet fra det optages i Vuggestuen til det afsluttes i brobygningen på Øster Snede Skole.

"Fra Vugge til Bro"

Denne fortælling tager afsæt i en morgenstund, jeg har sammen med en pige, som jeg har været primærpædagog for siden hendes vuggestuetid. Handlingen udspiller sig i slutningen af hendes børnehavetid, kort før vi sammen skal starte i brobygning i SFO-en.

Vi sidder i fællesskab på Stuen og sætter fotos i børnenes mapper, som også går under betegnelsen "Barnets Bog".

Pigen er glad for at sidde og hjælpe med at indsætte de nye fotoark og snakken udfoldes omkring både de nye – men i særlig grad også de gamle billeder. Hun udviser stor glæde og fornøjelse i at bladre tilbage til vuggestuetiden, hvor hun som et af de første børn var med til at starte Vuggestuen op.

I vores snak kommer vi til at tale om nogle af de oplevelser, som hun har haft i samspil med mig og de andre og i særlig grad de ting, som hun nu bare er blevet rigtig god til, og hvor klar hun nu er blevet til at skulle videre i Skolen.

Hun finder stor glæde og morskab i at finde og genkende de andre børn, der har fulgt hende fra Vuggestuen, og vi taler om det særlige i at de har en speciel fælles fortid sammen.

Flere børn støder til, og de tager deres mapper frem og sidder i fællesskab og kigger og genbesøger gamle oplevelser og minder fra hele deres tid i Børnehuset. Der bliver grint og forklaret, og de børn der har billeder tilbage fra en dagplejetid, kommer med fortællinger derfra.

Vi sidder og snakker om, at der er mange spor i mapperne og at hun – og de andre børn også har sat deres spor i huset.

Jeg sidder tilbage med følelsen af, at mapperne giver så god mening, og overvejer hvordan jeg kan hjælpe børnegruppen til at synliggøre deres aftryk på Børnehuset (resultatet bliver deres autograf på højbedene ude på legepladsen).

Det gør mig glad og stolt at have kunnet være en så stor del af hendes opvækst, og at jeg har været ved hendes side i både gode og svære tider.

Mappen giver ikke blot pigen en rød snor i hendes institutionstid – men giver også mig, som hendes primærpædagog, en klar oplevelse af at være nået langt og godt med både gruppen som helhed og hende som det unikke barn hun er.

Qua den fysiske sammenhæng med Skolen har vi en lang tradition for et tæt samarbejde, og anser Øster Snede Børnehus, Øster Snede Skole og Øster Snede Idræts-SFO som et sammenhængende tilbud til børn i alderen fra 0 – 12 år.

Ca. et år før skolestart henlægges de målrettede vokseninitierede aktiviteter, for de kommende brobygningsbørn- og skolestartere, til SFO-en en gang ugentlig.

Brobygningen finder sted i et tæt samarbejde med børnehaveklassen. I brobygningsperioden tilbydes forældrene behovssamtaler i relation til "Styrke på Tværs". I samtalerne deltager forældre, sundhedsplejerske, primære voksne fra børnehave og skole samt andre relevante fagpersoner. Samtalerne er bygget op omkring Klar til Læring, sproglige kompetencer, motorisk udvikling og skolestart.

I efteråret får Børnehaven en tilbagemelding fra børnehaveklasselæreren vedrørende generelle træk for skolestartens forløb og udfordringer i forbindelse hermed. Denne tilbagemeldingsviden er en forudsætning og et afsæt for en kontinuerlig skabelse af et skoleunderstøttende pædagogisk læringsmiljø i Børnehuset.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Hvordan vi inddrager lokalsamfundet illustreres bedst ved et konkret eksempel. Hermed følger et uddrag fra en ”landskabsskattejagt”:

Vi har valgt at inddrage en gruppe ældre fra lokalområdet, for at børnene kan møde de ældres fortællinger om de landskaber, og den kultur, som de er vokset op i. Forventningen har været, at børnene vil få en dybere indsigt i, hvilke spor vi sætter os, for herigennem at styrke deres identitet.

Børnene har i samspillet med de ældre været optaget af deres fortællinger. Samtidig har børnene samlet spor/”skatte” med hjem til en udstilling i Børnehuset, hvorved ”landskabsskattejagten” er blevet konkretiseret med visuel støtte til erindring og formidling af processen.

Børnene fortæller følgende fra:

”Den gamle Skole”:

- ”Når man var fræk, fik man smæk i måsen”
- ”I gamle dage lavede man gymnastik udenfor”

Mølledammen:

- ”Møllen blev brændt af nogle børn legede med tændstikker. Jeg skulle hjem og male den brændte mølle. Man må ikke lege med ild. Møllehjulet var spids til at lave mel af, man ku spise korn i franskbrød”

”Bondegården”:

- ”Vi smagte komælk, men jeg vil helst have cola. Han trykkede på patterne, så der kom mælk ud, og vi smagte det. I gamle dage brugte de sten med huller i til at lege køer med”

Kirken:

- "Det var sjovest at være i kirken, der var en tunnel ved en trappe. Det ene lys var mørke, og det andet var lys, som sol og måne. Det var spændende, det manden fortalte"

Børnene har, via de ældres fortællinger, fået indblik i en meget anderledes tid, hvilket kan være med til at sætte børnenes liv i et historisk perspektiv. Børnene har ligeledes fået en ny og dybere indsigt i de steder, som vi har besøgt.

De ældre har følt sig betydningsfulde i processen, hvor børnene har udvist interesse for deres livshistorier.

Børnene har, ved hjælp af forskellige materiale og teknikker, bearbejdet indtrykkene i en æstetisk proces, hvorved indtrykkene er blevet til udtryk. De billedlige udtryk er blevet udstillet for forældrene i Børnehuset samt arkiveret i personlige erindringsbøger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Øster Snede Børnehus er der en sammenhæng mellem pædagogik og rum. Det fysiske rum indrettes med rum i rummet, hvilket understøtter muligheden for gode samspil i respekt for børnenes egne valg af rum. Rummet kommer til at fungere som den 3. pædagog, hvilket frigør pædagogerne til at være nærværende i relationerne.

Vi møder altid børnene med et smil, et godmorgen, et goddag, et hej eller et farvel. Børnene ses, høres, respekteres og inddrages i beslutninger, der vedrører læringsmiljøerne.

Læringsmiljøerne taler til følelserne, pirrer sanserne og nysgerrigheden for hermed at sætte skub i fantasien, legen og de æstetiske læreprocesser.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alle børn i Øster Snede Børnehus har en primær pædagog. Når et barn er optaget i Børnehuset, bruges den første tid på at opbygge gensidig tillid og tryghed. Det vil sige, at vi primært har fokus på voksen-barn-kommunikationen og relationsdannelsen.

I Børnehuset er der plads til alle børn og deres måde at begribe verden på. Vi følger børnenes spor og deres engagement, og de får lov til at mærke hvem de er, og hvad de kan.

Om formiddagen er børnene årgangsopdelte i primære grupper, hvor de kan spejle sig i jævnaldrene. I ydertimerne færdes børnene på tværs af alder. Dette understøtter lege, hvor de ældste børn udviser empati, og hjælper de yngre børn med intentionel læring, udvikling og dannelse til følge.

I Børnehuset omfavner vi forskellige kulturelle baggrunde. Dette gør vi ved at vise, at alle børn er velkomne. Når vi modtager børn, der ikke taler dansk, taler vi om hvorfor. Vi taler med børnene om ligheder og forskelligheder, og lader dem vide, at vi ikke alle er ens.

To ikke jævnaldrende børnehavedrenge sidder ved siden af hinanden og limer. De to drenge, hvoraf den ene er tosproget, taler ikke sammen, men de er opmærksomme på hinanden, idet de deler limpistol.

To uger senere er den yngste dreng ved at lære at køre på Moon Car. Den ældste dreng kører forbi ham, og ser, hvordan han kæmper med at få den til at køre. Den ældste dreng stopper op, og fortæller ham, hvordan man gør. Den ældste dreng er opmærksom på den yngre dreng, og hvordan det går med at køre Moon Car, resten af formiddagen.

Se det udfyldte planlægnings- og evalueringsskema på side 28 til 31.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det pædagogiske læringsmiljø i Øster Snede Børnehus rammesættes, så det giver børnene deltagelsesmuligheder og oplevelsen af at høre til. Det kommer til udtryk, når børnene understøttes i at øve sig og få erfaringer i fællesskabet.

Børnene får medindflydelse på fx aktiviteter, ture og sangvalg. Ved at følge børnenes spor og give dem medindflydelse opnår vi, at børnene føler sig værdifulde for fællesskabet, hvilket påvirker deres trivsel positivt.

Børnene indtager formiddagsmaden. Under måltidet har vi en dialog om indholdet i den forgangne weekend, og hvad vi skal lave i dag. En af drengene spørger, om vi kan klippe. Jeg spørger ham, hvad han vil klippe, og han fortæller, at han synes, at der mangler noget på træet, der hænger på væggen. Umiddelbart kan han ikke sætte ord på, hvad der mangler, men det kan de andre børn, som tænker: Edderkopper, pindsvin, blade, sommerfugle og spøgelse. Herefter bruges formiddagen til at klippe og pynte træet. Efter nogle dage kommer drengen stolt og siger, at det var en god ide at klippe tingene – han synes træet er meget pænt nu, hvilket jeg kan bekræfte ham i: ”Ja, det var din ide, og den var god”.

Vi medierer relationel og social læring ved at give børnene tilpasse udfordringer og sociale erfaringer i fællesskaber, hvor børnene kan lære omkring empati. Det at kunne mærke sine egne følelser og kunne sætte sig ind i andres, er en vigtig social færdighed for at kunne indgå i legen med andre og få positive relationer.

Vi prioriterer legen, som har en afgørende betydning for børnenes sociale udvikling. Det er i legen, at børnene gør sig erfaringer med at kunne iagttage og aflæse hinanden. Her lærer de, hvordan samspillet i legen fungerer, og hvordan man løser konflikter.

P.t. har vi fokus på tosprogede børns deltagelsesmuligheder i børnehvelivet. I årgang 2016 og årgang 2017 er 10 ud af 17 børn tosprogede. Vi skaber deltagelsesmuligheder for alle børn, forebygger negativ selvidentitet samt mangfoldighed og fællesskab ved at arbejde i mindre grupper samt med imitation og sprog.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Med udgangspunkt i veltilrettelagte læringsmiljøer har vi fokus på børnenes sproglige udvikling fra vuggestuealder til skolealder. I Børnehusets aldersopdelte børnegrupper målrettes fokus, så sprogmiljøet udvikles og justeres i relation til målgruppens behov.

Målgruppen inddeles i mindre grupper, hvor vi er opmærksomme på at forebygge støj og skabe gode rammer, med et tilpas lydniveau for imitation, dialog og turtagning.

Vi er bevidste om den nonverbale kommunikations betydning, vores kropssprog og toneleje. *Børnene spejler sig i os, og gør hvad de ser.* Vi er opmærksomme på at have øjenkontakt med det enkelte barn. Vi nedsætter tempoet, og viser interesse for det barnet vil fortælle.

I Øster Snede Børnehus har vi mange bøger, der matcher børnenes alder, interesser og udvikling. Bøgerne bruges til højtlesning såvel som til dialogisk læsning, hvor bogen danner udgangspunkt for et bestemt tema/fokusord og gentagelser over tid.

Vi skærper nysgerrigheden og interessen for skriftsproget ved at synliggøre brugen af det i læringsmiljøet, hvor der findes papir, farver og blyanter til fri afbenyttelse.

Rutinesituationerne danner en god og betydningsfuld base for sprogarbejdet. I forbindelse med bleskift, ophold i garderoben og oprydning inddrages samtale, sang, rim og remser.

De sprogstimulerende læringsmiljøer understøttes af bl.a. babytegn, piktogrammer og andre visuelle symboler.

"Se miav", siger et vuggestuebarn, og peger på et billede af en kat. Et andet barn siger: "Kat", og kigger med. Et 3. barn kommer gående for også at kigge med. I Vuggestuens garderobe har vi hængt billeder op af nogle af de danske bondegårdsdyr, børnene kender til. På denne måde bliver garderoben et mere indbydende æstetisk sted at træde ind i- og opholde sig i. Billederne hænger i børnenes højde. Børnene er optagede af genkendelsen af disse dyr, og imiterer, alt efter deres alder, dyrenes lyde. Det er en sproglig, som børnene kan have indbyrdes og sammen med pædagogen, imedens de tager sko og overtøj på.

Vi har et godt samarbejde med tale-hørekonsulenten og sprogkoordinatoren, som bidrager med målrettet vejledning og guidning. Vi udarbejder sprogvurderinger på de yngste børn samt på de ældste efter behov. Sprogvurderingerne, suppleret med alternative data, danner afsæt for justeringer i de sprogstimulerende læringsmiljøer, som hermed tilrettes de enkelte børns sproglige udfordringer.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn bevæger sig spontant, og bevægelsen styrker deres sansemotoriske udvikling. Børn med en veludviklet sansemotorik kan deltage i alle lege. De kan fx hoppe, løbe, gyngede og dreje hurtigt rundt uden at falde. En veludviklet sansemotorik har en fundamental og væsentlig betydning for børns generelle trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Børn som mestrer egen krop, får en god selvfølelse og gode deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

Vi giver børnene plads til at bevæge sig spontant- både inde og ude. Vi benytter Boldhallen, Svømmehallen og den omkringliggende natur.

I Vuggestuen bruger børnene rigtig megen tid og energi på at udforske, eksperimentere og blive fortrolige med kroppens formåen for hermed at opnå motorisk mestring.

Dreng på 11 måneder kravler op på bænken. Det er let- han har helt styr på det. Han rejser sig op på bænken, og kigger glad og sikkert ud af vinduet. Lidt efter begynder han at sætte sig ned og kigge en anelse bagud. Han vil forsøge at komme ned igen: Han kravler hen til kanten af bænken, vender sig rundt og forsøger at nå ned til gulvet med den ene fod- han kan ikke nå ned.

En pædagog skubber en madras hen foran bænken, imedens drengen kigger på hende. Drengen kravler hen ad bænken, og stopper op udfordret af madrassen, hvor han vender sig rundt, og prøver om han kan nå ned. Det kan han sagtens- og han kravler hurtigt ned. Drengen pludrer og kigger glad på pædagogen. Et øjeblik efter kravler han atter op på bænken for at gentage øvelsen- igen og igen!

De pædagogiske læringsmiljøer indrettes, så de giver så mange motoriske udfordringer som muligt. Vi har indrettet et legeland sammen med børnene. Legelandet byder på såvel stille lege som mere aktive lege, hvor børnene kravler igennem, gynger, løber, hopper og kaster med bolde.

Pædagogerne medierer sansemotorisk stimulering, herunder taktil stimulering via vand i fodmassageapparater. Den sansemotoriske stimulering er afstressende og byder på ro, nærvær og fordybelse.

Vi følger børnenes spor, og har en særlig opmærksomhed på, at ikke alle børn deltager, når vi løber og leger vilde lege. Disse børn tilbydes alternative motoriske aktiviteter, der kan sikre deres deltagelse i fællesskaber.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehushets legeplads er et alsidigt læringsrum. Læringsmiljøet er indrettet i samspil med læreplanstemaet: ”Krop, sanser og bevægelse” og til grundlege som:

- At gyanse på edderkoppegynger og dækynger
- At rutsje i eller oven på rutsjerør og ned ad brandmandsstangen
- At kravle i net, stige, rør og træer
- At gemme sig i skov og krat
- At løbe og trille ned ad bakke
- At hænge med hovedet nedad i kolbøttestænger og net
- At balancere på bomme og kanter
- At kaste og sparke med bolde
- At lege med vand og sand/jord

Legepladsen er omkranset af buskads og småskov, som børnene udforsker i legen. Vi har et rigt plante- og dyreliv. Plantelivet er karakteriseret ved skov, buske, frugttræer, vildtvoksende mirabelletræer og hyldebærtræer, egetræer og røn. Et sansebed med bærbuske og krydderurter omkranser Vuggestuens legeplads. Avlen i sansebedet suppleres med plantekasser til kartofler og grøntsager.

Dyrelivet er karakteriseret ved fugle, muldvarpe, frøer, biller og insekter. Dyrelivet understøttes af et insekthotel, sten, træer, buske, grene, kviste og græs, som gror længere og mere vildt på udvalgte steder.

Vuggestuebørnene vil rigtig gerne, at vi kigger under de store sten. Ofte finder vi en bakke frem, hvor vi kan lægge vores fund i form af regnorme, bænkebidere og biller. Børnene kommer med frydefulde udråb, når de fx ser en bille rende rundt. Nogle børn peger forsigtigt på, andre kigger kun, og andre vil gerne prøve at holde den i hånden. Især det at holde en regnorm i hånden er spændende- den kilder, og kan være en anelse slimet. På denne vis udfordres børnene, og får et godt kendskab til småkravl.

Vi har fokus på, hvad der sker i naturen her og nu, og videregiver og understøtter børnenes umiddelbare glæde og nysgerrighed i relation til naturfænomener.

Børnehavebørnene har i en periode indsamlet dyr i et terrarie. En dag ser de mange sommerfugle på legepladsen. Pædagogen vælger at introducere børnene for et sommerfuglenet. Det lykkes børnene, med glæde og stolthed, at indfange tre sommerfugle. Et barn kommer til med en bog i hånden, hvori han har fundet en sommerfugl, som han peger på.

Læringsmiljøerne rammesættes ved hjælp af grundelementerne: Luft, vand, jord og ild som observeres og undersøges ved hjælp af fx:

- Flag, vindspil, træer, drager og vindmøller som bevæger sig ved luftens kraft
- Vandslange, vandspreder, vandstjerne, vandbord, bassiner, kanaler og udgravninger
- Sandkasser samt jord i underskov og jordhøje
- Bålsted

Lokalsamfundet komplementerer det pædagogiske læringsmiljø med å, eng, mølledam, opdyrkede marker og vildtvoksende natur omkring Spejderhuset.

Vi har bygget bro fra atelier til udeatelier, hvilket giver et naturligt samspil med temaet: "Kultur, æstetik og fællesskab".

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

P.t. er vi nysgerrige på de mange tosprogede børns kulturelle baggrunde. Vi planlægger at inddrage de tosprogede børns forældre i fremstillingen af forskellige etniske måltider- idet måltider er mere end mad. Måltider fortæller både om kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Vi har fokus på de æstetiske læreprocesser i ateliererne, hvor overskudsmaterialerne fra ReMida får nyt liv. ReMida stammer fra den gamle historie om Kong Midas, der forvandlede alt han rørte ved til guld. Se eksemplet på tiltag i det pædagogiske læringsmiljø på side 28 til 31.

I respekt for børnenes egne måder at udtrykke sig på, indgår overskudsmaterialerne ligeledes i pyntningen ved mærkedage og højtider. Traditionerne, som er forbundet hermed, fungerer som bærere af kultur og identitet, hvilket understøtter fællesskabet i Øster Snede Børnehus.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vores evalueringskultur har været etableret siden 2004, hvor vi har arbejdet systematisk med en SMTTE-model til udvikling og kvalificering af det pædagogiske arbejde.

Til at fastholde den værdifulde evaluering har vi indtil videre valgt nedenstående skema, der skal fungere som et fælles stillads og sikre systematikken ved de fælles personalemøder ca. 1 gang om måneden samt ved de ugentlige gruppe- og teammøder.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Evalueringen finder sted ved hjælp af de indsamlede evalueringsskemaer i hverdagen. Se nedenstående eksempel på et indsamlet skema.

Den styrkede pædagogiske Læreplan

Målgruppe: Årgang 2016 & årgang 2017

Tidsplan: Uge 27 – uge 33, 2020

Alsidig personlig udvikling Pædagogiske mål: 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.	Børns trivsel, læring, udvikling og dannelse Data: <i>Observationer, iagttagelser, fotos, video, interviews, praksisfortællinger</i> Iagttagelse: <i>Årgang 2016 og årgang 2017 deler garderobe og har grupperum over for hinanden. Dog finder vi ikke, at de hjælper hinanden eller interagerer og leger på tværs af grupperne i åben plan.</i> Mål: <i>Hvilken udvikling ønsker vi? (konkret realistisk)</i> • <i>At skabe relationer og leg på tværs af alder</i> Tegn: <i>Hvad skal/vil vi se/høre på vej mod målet?</i> • <i>Fordybelse</i>• <i>Vedholdenhed</i>• <i>Leg på tværs alder</i>• <i>Nysgerrighed</i>• <i>Forbilleder</i>• <i>Relationer på tværs</i>	Krop, sanser og bevægelse Pædagogiske mål: 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortlørlige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.
Social udvikling Pædagogiske mål: 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.		Natur, udeliv og science Pædagogiske mål: 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får

		erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.
Kommunikation og sprog Pædagogiske mål: 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.	Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø <i>Aktiviteter</i> <i>Leg</i> <i>Pædagogiske rutiner</i> <i>Det spontant opståede</i> • <i>ReMida i udeatelieret</i> • <i>Gruppesammensætninger på tværs af alder</i>	Kultur, æstetik og fællesskab Pædagogiske mål: 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Dokumentation:

Praksisfortællinger, interviews, fotos el. andet

Praksisfortælling

Observation:

Alle børn er på legepladsen, hvor det ved første øjekast ser ud til, at alle børn er i leg. Men ved nærmere observationer er flere af børnene ikke en del af legene, men går lidt rundt imellem hinanden.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø:

Jeg kalder på nogle af dem, og spørger, om vi skal lime. Vi går sammen ind, og finder de ting, vi skal bruge. Børnene er med til at samle de ting, de gerne vil lime sammen, og kommer alle tingene ned i en kasse. Vi går ud i atelieret, og sætter os. Jeg forklarer dem, hvordan det er med limpistolen, når den bliver varm, da flere af dem ikke har prøvet at lime før.

Tegn:

De børn der er med, er en blanding af dem der går i Lilla og Rød Gruppe.

To piger, fra hver sin gruppe, sætter sig sammen. Det ses hurtigt, at den ældste ved, hvordan man gør. Hun hjælper den yngste ved eget initiativ, og jeg kan se, at de to er opslugte af det sammen. Endnu en pige og en dreng sætter sig ved siden af dem. De kæmper med hver deres ting, men hjælper hinanden med at trykke limen ud. De griner og snakker sammen.

Den yngste pige bliver færdig med at lime, og går fra. Hun kommer dog hurtigt tilbage, og vil vente på, at den ældste pige bliver færdig.

Endnu en dreng kommer til, og den ældste pige fortæller ham, hvordan man gør. Hun giver ham ting, han kan lime med. Ved siden af ham sidder nu to andre jævnaldrende drenge. De griner og fortæller mig, hvad de limer. Børnene hjælper hinanden, rundt om bordet, med at få de ting de gerne vil bruge til at lime.

Da den ældste pige er færdig med at lime, går hun og den yngste pige sammen ud på legepladsen. De leger sammen til de skal spise, og da vi går ud igen, søger de hinanden, og leger sammen resten af dagen, til de bliver hentet.

Evaluering:

Hvad lærte børnene	Hvad lærte vi	Værdidom/Næste skridt
<i>Progression i børns trivsel, læring, udvikling og dannelse</i> Ved at de ældste har skullet vise de yngste, hvad der har skullet ske, har nogle af de ældste lært en del om sig selv: De har kunnet gå forrest, og har fået lov til at være rollemodeller. Deres styrker og ressourcer er kommet i spil, og er blevet tydelige for både dem selv og andre. Børnene har fået lov til at opleve, at der kan være børn i en anden gruppe, som er gode legekammerater. De har fået en viden om hinanden på tværs af grupper, som har skabt nye relationer og lege. Se også side 16. Børnene har fået succesoplevelser i aktiviteterne. Der har ikke været krav til slutprodukterne, som er blevet italesat, værdsat og anerkendt af såvel dem selv som af andre børn og voksne.	<i>Progression i arbejdet med udviklingen af pædagogiske læringsmiljøer</i> Hvis børnene inddrages i processen, bliver de nysgerrige, motiverede, aktive, deltagende, vedholdende og begyndende selvhjulpne og initiativtagende. Hvis vi stiller krav om deltagelse mister børnene lysten og motivationen.	Vi har skabt relationer og leg på tværs af alder i gruppetiden. Næste skridt er at udbrede tiltaget til åben plan med henblik på at skabe intentionel læring i hele åbningstiden.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC